Allah Kadîm’dir

Mehmet Ali Bey: “Allah’ın (cc) ezelî olduğuna, başlangıcının olmadığına inanıyorum. Fakat aklıma bir şey takılıyor ve bunu cevaplayamıyorum. Cenâb-ı Allah insanlığı ve dünyayı yaratmadan evvel ne vardı veya ne yapıyordu?”

Bir hadis-i kudsîde Cenâb-ı Hak buyuruyor ki: “Ben gizli bir hazine idim. Bilineyim ve tanınayım diye mahlûkatı yarattım.” 1

Mahlûkat hâdistir; yani sonradan yaratılmıştır. Cenâb-ı Hakk’ın mukaddes zâtı, varlığı ve hayatı ise daimîdir; ezelîdir ve ebedîdir.2

Kendini tanıttırmak ve bildirmek isteyen Cenâb-ı Hak3; gizli İlâhî hazinelerini keşfedip görsün diye insanı yaratmıştır.4

Kur’ân’da ibâdet için yaratıldığı5 bildirilen insan; rûhî melekelerini ancak ibadetle inkişaf ettirebilecektir.6

Zamanı ve mekânı yaratan Cenâb-ı Haktır. “Sâni, masnu içinde olamaz.” 7 Yani Yaratıcı, yarattığı varlıklar içinde, altında ve onlara muhtaç olur biçimde olmaz. Öyleyse, Cenâb-ı Hakk’ı, bizzat yarattığı “zaman ve mekânın” içindeymiş gibi düşünemeyiz. Yani “Bu kâinâttan önce neredeydi? Ne yapıyordu? Ne ile meşguldü?” gibi sorular, Allah’ın, bizzat sonsuz Kudretiyle yarattığı “zaman ve mekân kavramının” içinde olması hâlinde sorulabilecek sorulardır. Oysa Kâinatın Yaratıcısı kâinat cinsinden olmadığından,8 zamanla ve mekânla sınırlıymış gibi düşünülemez.

Zaman bütünüyle izâfîdir, yere ve duruma göre farklı ölçüler arz eder. Meselâ, dünyanın 1 yılı 365 gün iken; Merkür’ün 1 yılı 88 gün; Venüs’ün 1 yılı 225 gün; Mars’ın 1 yılı 322 gün; Uranüs’ün 84 yılı sadece 5 gün; Neptün’ün 164 yılı 282 gün; Plüton’un 248 yılı yalnızca 116 gün; Satürn’ün 29 yılı 167 gün; ve Jüpiter’in 11 yılı 314 günden ibarettir. Güneşin dokuz gezegeni arasında zaman bu kadar izâfî ise, farklı ölçülerle biliniyorsa; bizzat güneşte, yıldızlarda, mânevî âlemlerde ve âhiret âleminde “zamanın” daha büyük farklılıklar arz etmesi kaçınılmazdır.

Bu durumda, Allah’ın ezelî oluşunu, yani Kadîm oluşunu, yani öncesiz oluşunu, yani başlangıçsızlığını hangi zaman birimi ile açıklayabiliriz? Zaman sadece, bizim gibi,

Allah’ın sonradan yarattığı bir mahlûktur.

Bütün “zamanları” yaratan Allah’tır. Allah’ın (cc) kendi Yüce Zâtı ise zaman üstüdür. Allah’a göre dün ve yarın diye bir şey yoktur. O hep şimdiki zamanda bulunur. O’na göre Big bang denilen, kâinatın başlangıcındaki büyük patlama ne kadar şu an ise, güneş sisteminin oluşumu ne kadar şu an ise, Hazret-i Âdem’in (as) yaratılışı ne kadar şu an ise, bizim hayatımız da, ölümümüz de, kıyametin kopuşu da, bizim dirilmemiz de, mahşerde toplanmamız da, Cennet bağlarında dolaşmamızda o kadar şu anla ilgili alanlar ve kavramlardır.

Fakat biz bu sürecin içinde olduğumuzdan, bizim bu yüksek hakikati, yani Allah’ın “zaman üstü” oluşunu kavramamız zordur. Meselâ, hep toprağın içinde yaşayan, gözü olmayan ve çok ince duyarlı duyargalarıyla yaşayan, yön bulan ve hareket eden bir yeraltı hayvanı için, ışığın ve görmenin hiçbir anlamı ve tanımı yoktur. Ona ne görmeyi, ne ışığı, ne hareket etmek için ışığa muhtaç oluşumuzu kavratamazsınız. O nasıl ışığı kavramakta zorluk çekiyorsa, biz de “zaman üstü oluşu” kavramakta zorluk çekeriz.

Onun için biz, Allah Kadîm’dir, Ezelîdir, Evveldir, Dâimîdir, Ebedîdir, Bâkîdir deriz. Ve bu isimleri hep-–yanlışlıkla—zaman kavramı içinde tanımlamaya ve anlamaya çalışırız. Çünkü biz zaman kavramı içinde yaşıyoruz. Biz kendimizi zamandan cüdâ sayamıyoruz. Yani zamansız yapabileceğimizi asla düşünemiyoruz. Bundan dolayı, Allah’ın bu isimlerini tanımlarken de zamana ihtiyacımız varmış gibi geliyor bize. Oysa bu bizim yanılgı noktamızdır.
Demek, O’nu belli bir zaman kavramı ve kıskacı içinde düşünmemiz en başta, O’nun “ezelî oluşu ile” bağdaşmaz. Çünkü Allah’ın ezelî olduğu ifâdesi ile, bir bakıma Allah’ın zamanın yaratıcısı olduğu anlatılmak isteniyor. Öyleyse zamanı ve mekânı Yaratanın ezelî oluşunu, zaman ve mekân ile kuşatılmış zihinlerimizle kavramamıza imkân yoktur.

“Big bangdan önce ne vardı? Kâinatı yaratmazdan önce Allah ne yapıyordu?” gibi sorular, Allah’ın-–hâşâ—zaman içinde bulunması durumunda sorulacak sorulardır. Yoksa Allah’ın ezelî oluşunu bildikten sonra, bu sorulara gerek kalmıyor.
Allah’a, meçhul bir mevcud olarak 9 iman etmek zorundayız. Kur’ân’da övülen gayba iman da budur.

DUÂ
Ey Kadim-i Bâkî! İmanımızı kemale erdir! Amelimizi tamama erdir! Muradımızı bermurad eyle! Ömrümüze emr-i hak geldiğinde hüsn-ü hatime ver! İmanımızdan şüpheciliği, amelimizden riyayı, ömrümüzden belâyı kaldır! Yanılıp unuttuklarımızla

bizi muaheze etme! Güç yetiremeyeceğimiz işlere bizi mükellef kılma! İmtihanımızda sühulet ihsan eyle! Rızanı zor eyleme! Âmin!

Dipnotlar:

1- Keşfü'l-Hafâ, C.2, 132.
2- Bedîüzzaman, Mektûbât, S. 233.
3- Bedîüzzaman, Şuâlar, S. 74.
4- Bedîüzzaman, Mesnevî-i Nûriye, S. 156.
5- Zâriyat Sûresi, Âyet: 56.
6- Bedîüzzaman, İşârâtü'l-İ'câz, S. 23.
7- Bedîüzzaman, Mesnevî-i Nûriye, S. 104.
8- Bedîüzzaman, Mektûbat, S. 241.
9- Bedîüzzaman, Mesnevî-i Nûriye, s. 111.